МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор із науково-педагогічної роботи
Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Актуальні проблеми логопедії
CURRENT PROBLEMS OF SPEECH THERAPY

рівень вищої освіти другий (магістерський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми логопедії»* скерована на підготовку фахівців усіх галузей знань усіх спеціальностей.

« 30 » вересня 2025 р. 18 с.

Розробник: *Білюк Олена Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми логопедії» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти*
Протокол № 3 від « 01 » жовтня 2025 р.

В.о. завідувачки кафедри *Катерина ШАПОЧКА*

Проєкт робочої програми навчальної *«Актуальні проблеми логопедії» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського*
Протокол № 1 від « 14 » жовтня 2025 р.

Голова *Людмила ХРЯЩЕВСЬКА*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми логопедії» погоджено з навчальним відділом*

Начальник відділу *Андрій ЛАБАРТКАВА*

Робочу програму навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми логопедії» затверджено Навчально-методичною радою НУК*
Протокол № 8 від « 29 » жовтня 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій СЛОБОДЯН*

© НУК, 2025
© Білюк О.Г., 2025

ЗМІСТ

Вступ..... 4

1. Опис навчальної дисципліни..... 5

2. Мета вивчення навчальної дисципліни..... 6

3. Програма навчальної дисципліни..... 7

4. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування 10

5. Форми поточного та підсумкового контролю..... 12

6. Критерії оцінювання результатів навчання..... 13

7. Засоби навчання…..... 13

8. Рекомендовані джерела інформації ……14

ВСТУП

Анотація. У програмі обґрунтовано вивчення закономірностей виникнення, розвитку і механізмів подолання педагогічних аномалій, визначення, обґрунтування і побудова класифікацій аномалій задля формування розуміння студентами соціальної спрямованості діяльності. Вивчення дисципліни забезпечить студентам більш успішне виконання навчальних завдань з інших дисциплін, які потребують проведення наукових досліджень, аналізу інформаційних джерел, узагальнення теоретичного матеріалу та розробки практичних пропозицій і рекомендацій, виконання дипломних робіт, написання наукових статей, дисертацій, підготовки доповідей на науково-практичні конференції тощо.

Ключові слова: компетентнісний підхід, загальні і фахові компетентності, вчитель-логопед, інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами, основні поняття та категорії соціального захисту.

Abstract. The program substantiates the study of patterns of occurrence, development and mechanisms for overcoming pedagogical anomalies, definition, justification and construction of classifications of anomalies in order to form students' understanding of the social orientation of the activities of social institutes to improve public welfare. The study of the discipline will provide students with a more successful performance of educational tasks from other disciplines, which require conducting scientific research, analyzing information sources, summarizing theoretical material and developing practical proposals and recommendations, completing diploma theses, writing scientific articles, dissertations, preparing reports for scientific and practical conferences etc.

Keywords: competence approach, general and professional competences, speech therapist teacher, inclusive education, children with special educational needs, basic concepts and categories of social protection.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ЄКТС– 5</td><td>Усі галузі знань,</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Модулів - 2</td><td rowspan="5">Усі спеціальності.</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів - 3</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронний адрес РПНД на сайті Університету</td><td colspan="2" rowspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Освітній рівень: другий (магістерський)</td></tr>
<tr><td>Самостійне Індивідуальне науково-дослідне завдання: не передбачено</td><td>30 год.</td><td>6 год</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин - 150</td><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>Тижневих годин для навчання:
аудиторних – 4/4. сам. роб. – 6/6</td><td>30 год.</td><td>6 год</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Співвідношення кількості годин</td><td colspan="2" rowspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год</td><td>0 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: 0 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

2. **Мета та завдання навчальної дисципліни:**

Мета даного курсу: підготувати студентів – майбутніх фахівців спеціальної освіти до розуміння проблем реформування та оновлення спеціальної освіти. Ознайомити студентів з основними проблемами спеціальної освіти нашої країни та інших країн світу; сформувати у студентів відповідальне ставлення до ролі вчителя – реформатора, прагнення поповнювати свої знання, підвищувати професійну майстерність. Надати студентам наукові знання про сутність нових підходів та концепцій сучасної освіти та механізми розв'язання педагогічних проблем. Застосовувати теоретичні знання з курсу у педагогічній практиці та в процесі подальшої самоосвіти. Виховувати у студентів відповідальне ставлення до своєї професії, прагнення до самовдосконалення.

3. Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

– здатність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального удосконалення своєї особистості;

– готовність до самостійного навчання новим методам дослідження, змін наукового та науково-виробничого профілю своєї професійної діяльності, змін соціокультурних та соціальних умов діяльності;

– здатність вільно використовувати українську та іноземну мови, як засоби ділового спілкування;

– здатність самостійно здобувати нові знання та вміння, у тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності, розширювати і поглиблювати свій науковий світогляд за допомогою інформаційних технологій, використовуючи в практичній діяльності.

– готовність до використання актуальних науково обґрунтованих педагогічних технологій;

– готовність до моніторингу і прогнозування навчальних досягнень з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання;

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України..

Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.

Гуманістично-особистісний підхід до розвитку спеціальної освіти в Україні. Умови навчання, які сприяють гуманістичному вихованню особливої дитини. Поняття педагогічного клімату. Аксіологічний підхід до формування ціннісної сфери корекційних педагогів.

Тема *2.* Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.

Інтегративний підхід до визначення змісту навчання дітей з особливими потребами. Діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Рефлексивний підхід до навчання як умова саморозвитку педагогів і дітей. Технологічний підхід як стратегія організації навчального процесу. Компетентнісний підхід як основа переходу на нові показники якості спеціальної освіти.

Тема 3. Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання дітей із ТПМ. Можливості і переваги. Основні положення. Вимоги до розробки дидактичного забезпечення.

Модуль 2. Методологія педагогічного прогнозування

Тема 4. Методичні засади педагогічного прогнозування. Сутність прогнозування. Основні категорії і принципи наукового передбачення. Логічна схема побудови прогностичного пошуку. Методи передбачення Особливості прогнозних розробок в системі спеціальної освіти.

5. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і	Кількість годин

тем	Денна форма						Заочна форма					
	У тому числі											
	Усього	Л	П	Лаб.	Інд.	С.р.	Усього	Л	П	Лаб	Інд	С. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Змістовий модуль 1. *Тема 1.* Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України	30	4	4			24	30	2				28
Тема 2. Оновлення спеціальної освіти в Україні	30	4	4			26	30		2			28
Тема *3.* Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України	30	6	8			16	30	2				28
Змістовий модуль 2 Тема 4. Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.	15	4	4			9	15					15
Тема 5. Особливості особистісно-орієнтованого навчання	15	2	2			9	15		2			13
Модуль 2. Змістовий модуль 3 Тема 6. Методичні засади педагогічного прогнозування.	30	10	8			16	30	2	2			26
Всього	150	30	30			90	150	6	6			138

5.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України	4
2	Тема 2. Оновлення спеціальної освіти в Україні	4
3-4	Тема *3.* Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України	8
5	Тема 4. Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.	4
6	Тема 5. Особливості особистісно-орієнтованого навчання	2
7	Тема 6. Методичні засади педагогічного прогнозування.	8
		30

5.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

	Кредит 1. Навчання дітей з комплексними порушеннями мовлення	
1.	Нові цілі європейської освіти. Освітньо-нормативні документи, що забезпечують концептуальні основи нової парадигми освіти. Принципи та основні напрямки оновлення освіти України.	90
2.	Дистанційна освіта. Принципи дистанційного навчання. Типи дистанційного навчання. Розробка і проведення дистанційних занять. Розробка дистанційних курсів.	
	Разом	**90**

Самостійна робота
Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:
підготовка до практичних занять – 2-4 год. / 1 заняття;
написання рефератів – 15 год. / 1 роботу;
підготовка до контрольних заходів – 15 год. / 1 захід
підготовка проектних завдань - 3–5 год. / 1 проєкт.

Завдання для самостійної роботи

№п/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	30	16
2	Реферат	10	30
3	Підготовка до контрольних заходів	10	35
4.	Виконання проєктних завдань*	40	57
	Разом	90	138

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя

частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

6.1. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на семінарських заняттях	**Критерії оцінювання**
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені

	несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 відповідей по 2 бали ДФН, 4 відповіді по 2 бали ЗФН).

Самостійна (проєктна) робота	**Критерії оцінювання**
5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування,

	проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (15 робіт по 3 бали ДФН, ЗФН).

Реферат	**Критерії оцінювання**
15	Реферат має обсяг 15 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
10	Реферат має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
5	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
0	Тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (1 реферат по 15 балів ДФН, ЗФН).

Контрольна робота	**Критерії оцінювання**
ДФН 10 ЗФН 32-30	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє брехню в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 9-7 ЗФН 29-20	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних

	помилок.
ДФН 6-5 ЗФН 19-10	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 4-3 ЗФН 9-6	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3–1 ЗФН 5-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (для ДФН, 32 бали для ЗФН)

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Практичні заняття	15х2 бали = 30 балів	4х2 бали = 8 балів
Самостійна (проєктна) робота	15х3 бали = 45 балів	15х3 бали = 45 балів
Реферат	1х15 балів = 15 балів	1х15 балів = 15 балів
Контрольна (письмова) робота	1х10 балів= 10 балів	1х32 бали = 32 бали
Всього	100	100

6.2. Критерії оцінювання результатів навчання

	Денне відділення		Заочне відділення	
	Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів

ЗМ 1	Т1	Відповідь на практичному занятті	2		
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
	Т2	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	2
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
	Т3	Відповідь на практичному занятті	5	Відповідь на практичному занятті	12
ЗМ 2	Т1	Відповідь на практичному занятті	2		
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	3
	Т2	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	2
		Самостійна (проєктна) робота	3	Самостійна (проєктна) робота	10
	Т3	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	10
ЗМ 3	Т1	Відповідь на практичному занятті	5		
		Самостійна (проєктна) робота	10	Самостійна (проєктна) робота	10
	Т2	Відповідь на практичному занятті	5		
		Самостійна (проєктна) робота	10	Самостійна (проєктна) робота	10

	ТЗ	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	10
		Реферат	15	Реферат	15
Контрольна робота			10	Контрольна робота	10
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			100		100

7. Рекомендована література

Базова

1. Гальчинський А.. Гаєць В., Кінах А., Семіноженко В. Інноваційна стратегія українських реформ.- К.: Знання України, 2004

2. Даниленко Л.І. Теоретичні аспекти освітньої інноватики //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. 36. наук, праць. Вип. 5; ред. кол. Л.І.Даниленко (гол. ред.) та ін.- К.: Логос, 2001.- С 3-11.

7. Кузьмінсъкий А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. - К.: Знання-Прес, 2003.

8. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2003.

9. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. – Вінниця: видавництво “Нова книга”, 2002. – 512 с.

10. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології. - Х.: Ранок, 2002. 20.Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у XX столітті.- Харків, 2001.- 256 с

Допоміжна

1. Логопедія: підручник. – [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.

2. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник [Текст] / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточний та підсумковий контроль, тестування

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел та оформлення і систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії

10. Методи навчання

1) наочні (спотерження, ілюстрація, демонстрація,ТЗН);

2) словесні (розповідь, опис, пояснення, доповнення, бесіда, диспут, дискусія, лекція)

3) практичні (вправи, практичні роботи, робота з книгою).

11. Методи контролю:

Самостійні роботи, виконання тестових завдань, контрольні модульні роботи, залік (попередній, поточний, періодичний, тематичний, підсумковий)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				МКР	Тести	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	5	40	100
15	15	15	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS (для І-ІІІ, V,VI курсів)

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	80-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	65-79 (добре)		

D	55-64 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	50-54 (достатньо)		
FX	35-49 (незадовільно)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (неприйнятно)		

13. Методичне забезпечення

1. Інтерактивний комплекс з дисципліни

14. Рекомендована література

Базова

3. Агафонова А. С. Практикум по общей педагогике. – СПб.: Питер, 2003. – 416 с.

4. Афонина Г. М. Педагогика. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 512 с.

5. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів – К., 1996.

6. Бордовская Н. В., Реан А. А. Педагогика: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2004. – 300 с.

7. Гальчинський А.. Гаєць В., Кінах А., Семіноженко В. Інноваційна стратегія українських реформ.- К.: Знання України, 2004

8. Даниленко Л.І. Теоретичні аспекти освітньої інноватики //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. 36. наук, праць. Вип. 5; ред. кол. Л.І.Даниленко (гол. ред.) та ін.- К.: Логос, 2001.- С 3-11.

7. Кузьмінсъкий А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. - К.: Знання-Прес, 2003.

8. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2003.

9. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. – Вінниця: видавництво “Нова книга”, 2002. – 512 с.

10. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології. - Х.: Ранок, 2002. 20.Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у XX столітті.- Харків, 2001.- 256 с

11. Хуторской А. В. практикум по дидактике и методикам обучения. – СПб.: Питер, 2004. – 541 с.

12. Хуторской А.В. Современная дидактика:Ученик для вузов. – СПб: Питер, 2001. – 544с.

Допоміжна

1. Логопедия: Учебник для студентов дефектол. фак. пед. вузов / Под ред. Л. С. Волковой, С. Н. Шаховской. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 680 с.

2. Логопедія: підручник. – [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.

3. Логопедия: методические традиции и новаторство: Учебно-метод. пособ. для студ. отделения логопедии пед. высш. учеб. заведений / Под ред. С. Н. Шаховской, Т. В. Волосовец. – М. – Воронеж : Моск. психолого-соц. ин-т : МОДЭК, 2003. – 336 с.

4. Основы логопедии с практикумом по звукопроизношению: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб, заведений [Текст] / М. Ф. Фомичева, Т. В. Волосовец, Е. Н. Кутепова и др.; Под ред. Т. В. Волосовец. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 217 с.

5. Основы логопедической работы с детьми : Учебное пособие для логопедов, воспитателей детских садов, учителей начальных классов, студентов педагогических училищ [Текст] / Под общ. ред. д. п. н., проф. Г. В. Чиркиной. – 2-е изд., испр. – М. : АРКТИ, 2003. – 240 с.

6. Основы теории и практики логопедии [Текст] / Под ред. Р. Е. Левиной / Р. Е. Левина– М. : «Просвещение», 1967. – 368 с.

7. Понятийно-терминологический словарь логопеда [Текст] / Под ред. В. И. Селиверстова. – М. : Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1997. – 400 с.

8. Хрестоматия по логопедии в 2-х томах / Под ред. Л. С. Волковой, В. И. Селиверстова. – М. : Гуманитарный изд.центр ВЛАДОС, 1997.

9. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник [Текст] / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.

15. Інформаційні ресурси

1. http://moodle.mnu.mk.ua/course/category.php?id=125
2. http://elibrary.ru
3. http://www.nlr.ru/e-res/
4. http://unesco.edusite.ru/
5. http://www.jourclub.ru/
6. http://library.mk.ua info@library.mk.ua
7. http://e-catalog.mk.ua/